

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 2.12.2004
KOM(2005) 759 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Předpisový rámec a trhy elektronických komunikací v Evropě 2004

[SEK(2004)1535]

1. ÚVOD

Komise navázala v několika svých sděleních na lisabonskou vizi evropského hospodářství založeného na znalostech. Poukázala na to, jak důležitou úlohu hraje odvětví elektronických komunikací v téměř všech ostatních hospodářských aktivitách, a vyzdvihla úlohu inovativních komunikačních služeb jako mocné hnací síly produktivity práce¹.

Jedním z předpokladů dosažení těchto cílů, na které upozorňuje několik závěrů Evropské rady, je zavedení nového předpisového rámce EU pro elektronické komunikace². Ten poskytuje technologicky neutrální regulační zásady, které po zavedení v členských státech pomohou trhu poskytovat spotřebitelům hodnotnější služby a možnost výběru. Tento předpisový rámec by měl být zaveden co možná nejrychleji. Životně důležitou úlohu v tomto ohledu hraje také účinné uplatňování předpisů ES o hospodářské soutěži.

Komise aktivně podporuje zavedení předpisového rámce EU prostřednictvím zpráv, spolupráce s orgány členských států a dle potřeby prostřednictvím řízení proti jeho porušování. Poslední zpráva o regulaci a trzích³ se soustředila na hlavní obavy Komise plynoucí z procesu transpozice. Toto sdělení se zaměřuje na vývoj na trzích a nejzávažnější přetrvávající regulační problémy. Vychází z podrobnější analýzy a tržních údajů popsaných v souběžně přijatém pracovním dokumentu útvarů Komise a zahrnuje poprvé všech pětadvacet členských států. Popisovaná regulační situace odpovídá obvykle stavu k 1. říjnu 2004. Tržní údaje, není-li uvedeno jinak, pokrývají období do 1. srpna 2004 včetně.⁴

2. NEJDŮLEŽITĚJŠÍ VÝVOJ NA TRZÍCH

Perspektivy odvětví e-komunikací jsou stále příznivější. Na většině trzích zesiluje hospodářská soutěž, což přináší výhody zákazníkům v podobě nižší ceny, vyšší kvality a nových služeb.

Odvětví e-komunikací a zejména odvětví pevných komunikací opouštějí období krácení nákladů a snižování dluhů. Inovace v mobilních a širokopásmových službách a do určité míry i v tradičních pevných službách pohánějí růst. Celkový růst odvětví, odhadovaný za rok 2004 na 4,6 %⁵, se stabilizoval a v EU 25 převyšil růst HDP. Hlavními hnacími motory jsou pevné datové a mobilní služby, které vykazují výrazný růst 11,5 % resp. 7 %⁶.

---

¹ Viz sdělení Komise „*Connecting Europe at high speed: recent developments in the sector of electronic communications*“ (Vysokorychlostní připojení Evropy: nejnovější vývoj v odvětví elektronických komunikací) KOM(2004) 61 v konečném znění. Viz též sdělení Komise „*Mobile broadband services*“ (Mobilní širokopásmové služby), 30. června 2004, KOM(2004) 447

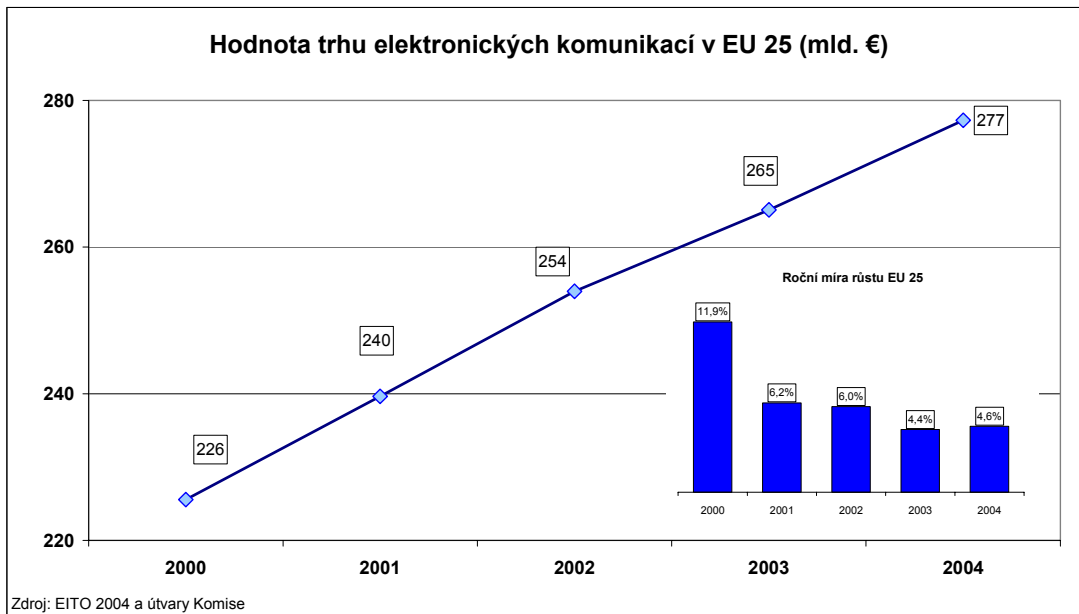
² http://europa.eu.int/information_society/topics/telecoms/regulatory/new_rf/index_en.htm

³ *European Electronic Communications Regulation and Markets 2003* (Předpisový rámec a trhy elektronických komunikací v Evropě), KOM(2003) 715

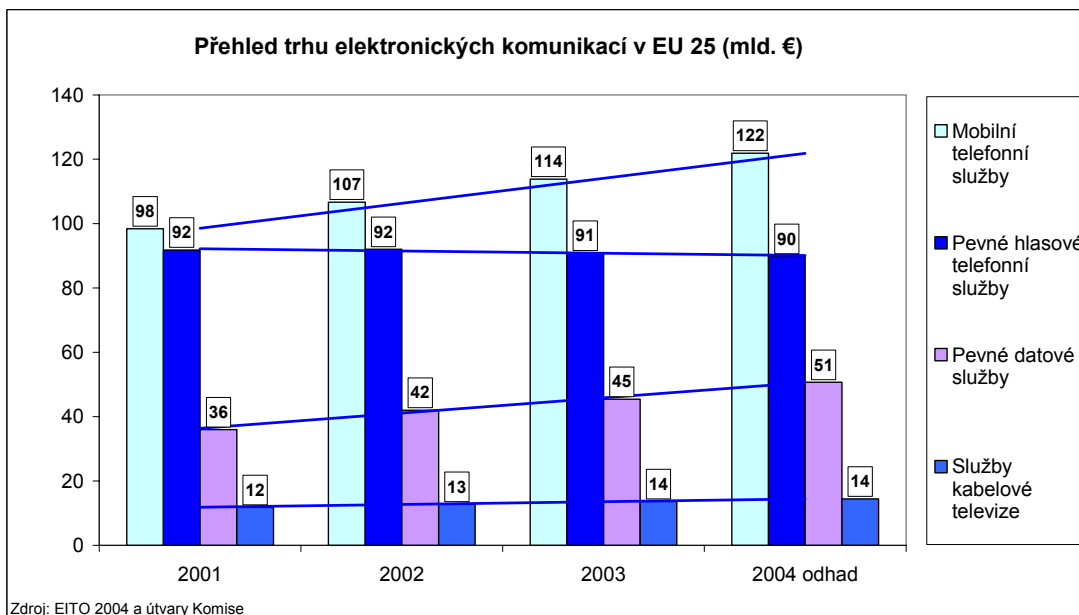
⁴ Údaje byly poskytnuty regulačními orgány jednotlivých států, není-li uvedeno jinak.

⁵ V nominálních hodnotách. Zdroj: EITO a IDATE

⁶ Zdroj: odhad EITO

V pozadí těchto obecných trendů leží celá řada konkrétních vývojových momentů. Za prvé poklesla hodnota pevných telefonických služeb, neboť růst konkurence tlačí ceny dolů. Za druhé dramaticky se zvýšilo využívání širokopásmového připojení, které je podmíněno nižšími cenami a silnou konkurencí opírající se o infrastrukturu nových uchazečů vstupujících na trh po investičním žebříku⁷. Za třetí i nadále roste penetrace mobilních služeb a – i když stále převládají hlasové služby – objevují se důkazy o růstu v mobilních datových službách. Ve většině členských států byly spuštěny sítě a služby 3G.

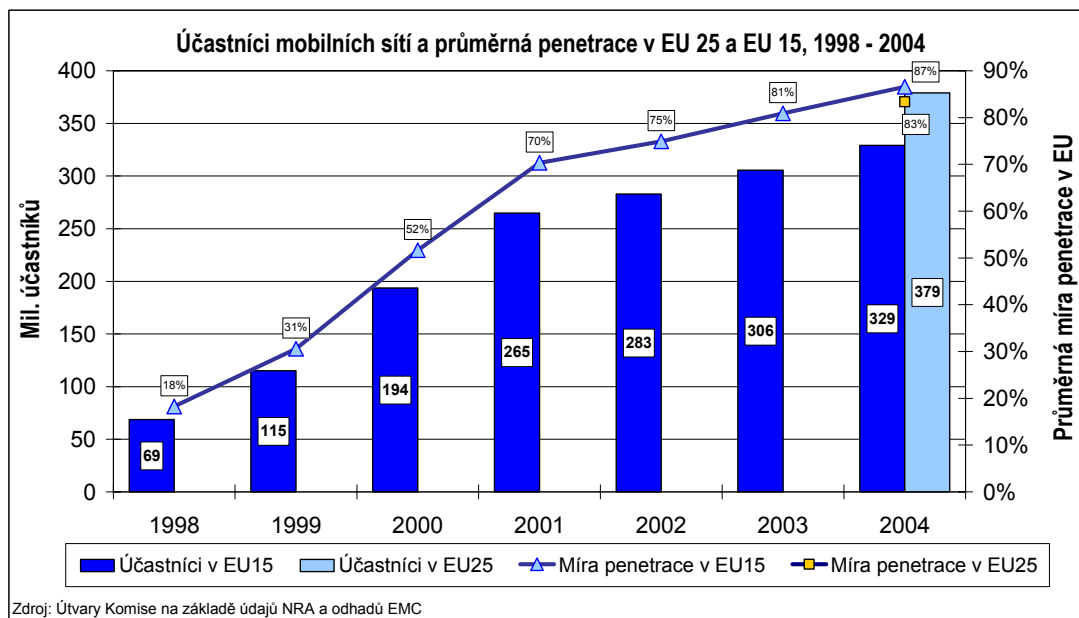

⁷

Pojem investiční žebřík se vztahuje k situaci, kdy nové subjekty na trhu nejprve těží z přístupových produktů na různém stupni hodnotového řetězce, aby si vybudovaly klientelu, a poté postupně na trh zavádějí svou vlastní infrastrukturu.

2.1 Mobilní služby

Tržby z mobilních služeb převyšují tržby z pevných hlasových služeb. V roce 2004 bylo dosaženo výrazného 7 % růstu zčásti podpořeného mobilními datovými službami. Průměrná míra penetrace také nadále roste a v EU 25 nyní dosahuje 83 %; míra penetrace v EU 15 vzrostla o 6 procentních bodů na 87 %. Mobilní sítě mají dnes více než 379 milionů účastníků. Hlavní hnací silou růstu v odvětví mobilních komunikací v EU bude pravděpodobně rozvoj služeb s vyšší přidanou hodnotou.

Několik obecných trendů naznačuje, že roste konkurence v odvětví mobilních služeb. Průměrný tržní podíl hlavních operátorů poklesl z 46,6 % v loňském roce na 43,2 % v letošním roce, což je větší pokles než za předchozí tři roky dohromady. V některých zemích se podstatně v průběhu roku zvýšila převoditelnost mobilních čísel, která umožňuje účastníkům ponechat si své číslo, když přecházejí od jednoho operátora k druhému. Tato služba byla nejspěšnější tam, kde byl stanoven relativně nízký poplatek za převod čísla.

Jak je uvedeno v části o propojení, v řadě zemí EU došlo v průběhu roku k vítanému poklesu sazeb za volání do mobilních sítí, i když po zásahu vnitrostátních regulačních orgánů členských států nepochybně dojde k ještě dalším poklesům. Problémem je stále vysoká úroveň poplatků za mezinárodní roaming. V souladu s pravidly hospodářské soutěže Komise pokračuje v prověřování velkoobchodních poplatků za mezinárodní roaming účtovaných mezi operátory mobilních sítí a v červenci tohoto roku vydala předběžné stanovisko o porušení článku 82 Smlouvy na trhu velkoobchodního mezinárodního roamingu⁸ ve Spojeném království. Mezinárodní roaming v současné době zkoumá také Skupina evropských regulačních orgánů (*European Regulators Group, ERG*). Komise vybízí evropské regulační orgány, aby co nejdříve dokončily analýzy trhů pro ukončené volání v jednotlivých mobilních sítích a pro velkoobchodní mezinárodní roaming.

⁸

Tisková zpráva Komise IP/04/994 <http://europa.eu.int/rapid>

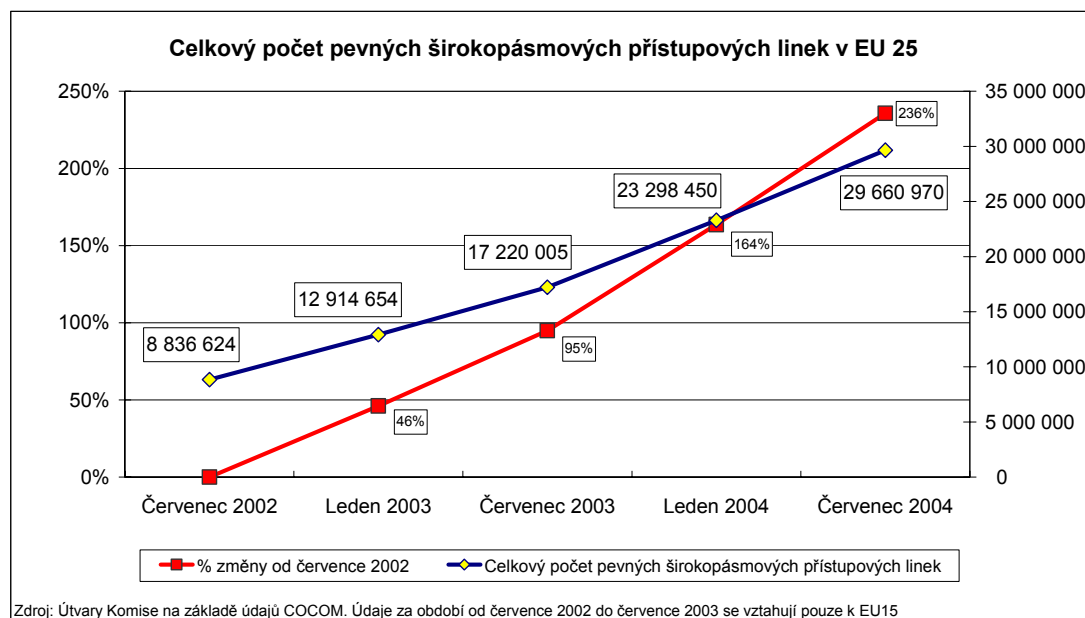
Uvedení na trh služeb 3G

V roce 2004 se začaly rychleji zavádět služby 3G; ze 75 licencovaných 3G operátorů jich nyní 30 nabízí obchodní služby a 21 je v předobchodní fázi. Odhaduje se, že v EU je asi 2,6 milionu účastníků 3G a že do konce roku 2004 bude službami 3G pokryto nejméně 43 % populace EU⁹. Zájem o služby 3G však bude možno posoudit teprve v průběhu roku 2005, až dojde k dalšímu rozšíření komerčního provozu.

2.2 Široké pásmo

Odvětví širokopásmových služeb tento rok zaznamenalo stabilní růst, celkový počet přístupových širokopásmových linek vzrostl o více než 72 %. V EU 25 je nyní využíváno 29,6 mil. linek, což představuje 6,5 % populace; v EU 15 je to 7,6 %, v porovnání s 4,5 % v loňském roce. K rozmachu využívání širokého pásma přispívá do značné míry rostoucí konkurenční tlak a snaha provozovatelů pevných linek vyvážit klesající tržby z hlasových telefonních služeb. Podíl nových subjektů na trhu širokého pásma i nadále rostl a dosahuje nyní 43,7 %, což představuje nárůst o 2,2 procentního bodu oproti loňskému roku. Podíl nových subjektů na trhu DSL, technologie, která dnes tvoří 78 % celého širokopásmového odvětví, také vzrostl a dosahuje nyní 30,2 %, téměř o 8 procentních bodů více než loni. Konkurence v oblasti širokopásmového připojení je však v některých zemích stále slabá a Komise bude aktivně sledovat její vývoj a v případě potřeby zasáhnout.

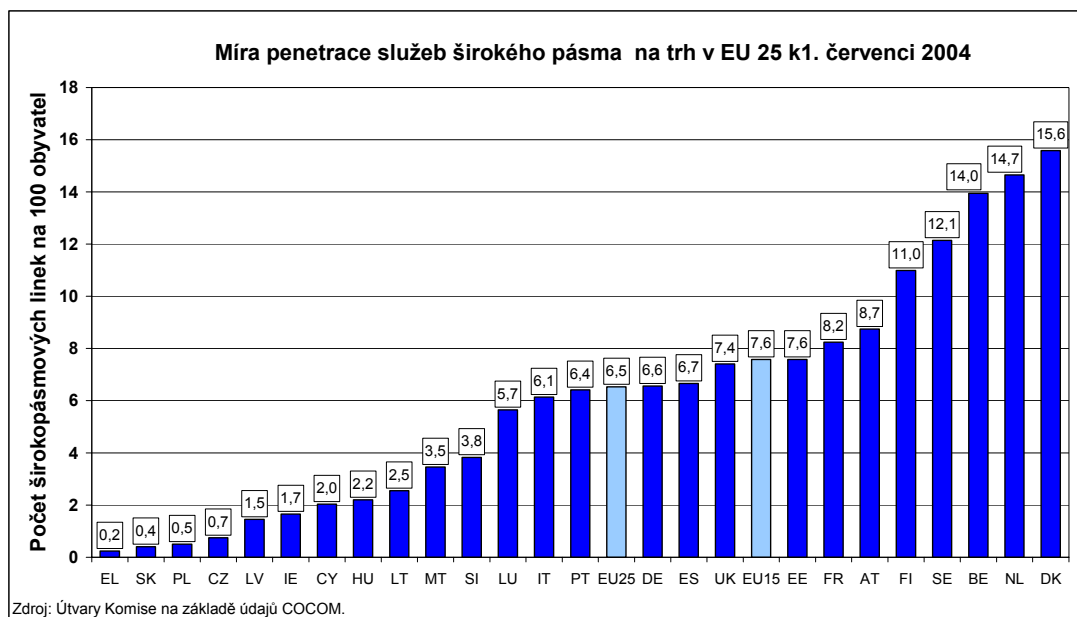
Na základě přezkoumání hospodářské soutěže na základě článku 82 Smlouvy se společnost Deutsche Telekom zavázala s účinností od 1. dubna 2004 ukončit očekávané zmenšování rozpětí, co se týče širokopásmového přístupu prostřednictvím snižování sazeb za sdílený přístup (sdílení linek).¹⁰

⁹ Podle údajů VRO

¹⁰ Tisková zpráva Komise IP/04/281 <http://europa.eu.int/rapid>

Penetrace širokého pásma na trh se v jednotlivých členských státech výrazně liší a obecně je nejvyšší v těch zemích, kde panuje životaschopná hospodářská soutěž založená na infrastruktuře kabelových a jiných alternativních sítí a přístupu k účastnickému vedení.

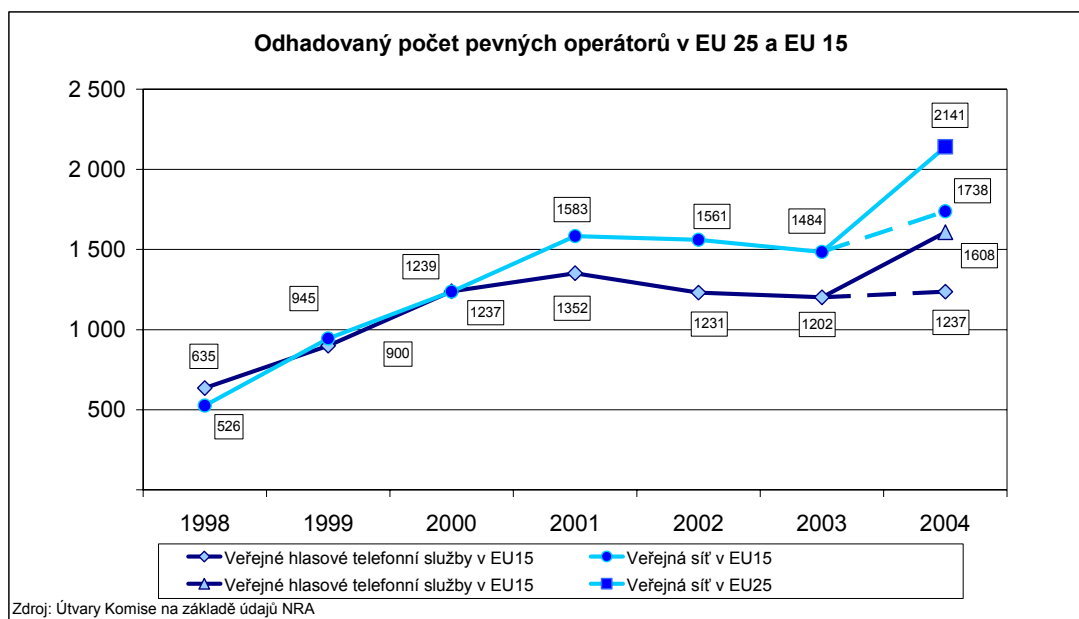

2.3 Zpřístupnění účastnického vedení

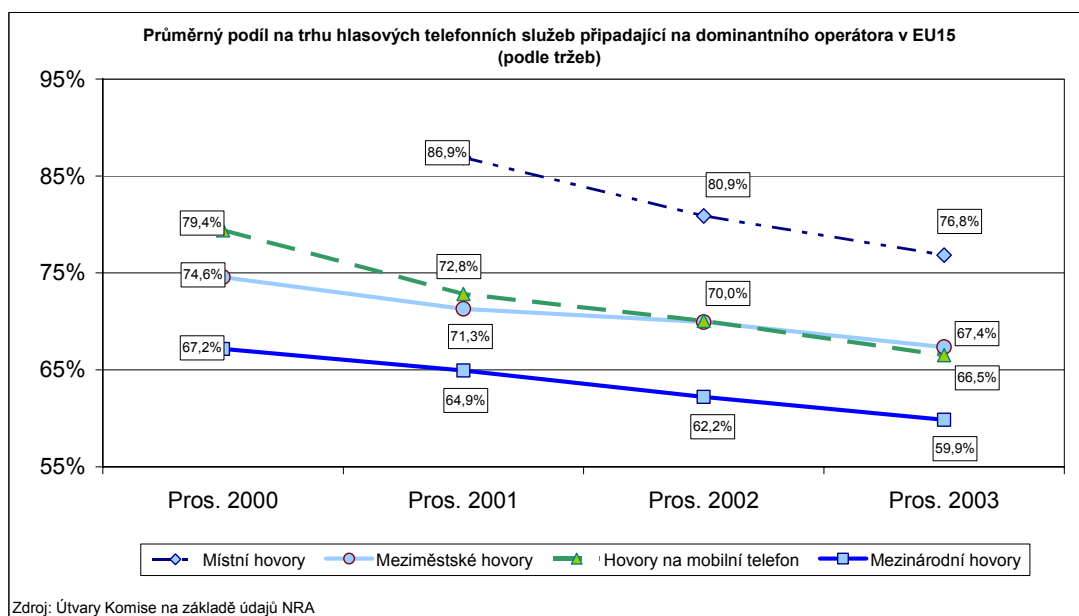
Pozoruhodným trendem je nárůst počtu zpřístupněných účastnických vedení (plně zpřístupněných a sdílených linek) v EU 15 o 110 % z 1,8 milionu v červenci 2003 na více než 3,8 milionu v červenci 2004. Tyto výsledky jsou podmíněny dvěma faktory: pozitivními výsledky, které přinesly rozhodné regulační kroky zejména v oblasti cen, a novými subjekty začínajícími na trhu v některých zemích zvyšovat své investice do infrastruktury.

2.4 Pevné hlasové služby

I přes přetrvávající pomalý pokles tržeb z odvětví pevných komunikací došlo poprvé po řadě let ke zvýšení odhadovaného počtu účastníků vstupujících na tento trh.

Tato skutečnost ve spojení s pokračujícím všeobecným snižováním tržního podílu dominantního operátora, naznačuje, že v některých zemích roste konkurence na pevném trhu. V některých segmentech poklesly v průběhu roku ceny a operátoři se snaží udržet zákazníky vytvářením rozmanitějších a individuálně přizpůsobených nabídek. Ve všech členských státech se začala také podstatně více využívat možnost převodu pevných čísel.

Z předchozího grafu je zřejmé, že ve všech segmentech hovorů pokračuje na pevných linkách trend snižování tržního podílu dominantního operátora. I přesto však v některých členských státech zůstává tržní podíl dominantního operátora vysoký, zejména v segmentu místních

hovorů. Projevuje se také silná korelace mezi načasováním liberalizace trhu a tržním podílem dominantního operátora. Ta je obzvláště patrná zejména v nových členských státech, opět zejména v segmentu místních hovorů, kde tržní podíl dominantního operátora mnohdy přesahuje 90 %.

Pro meziměstské hovory dnes využívá 31 % spotřebitelů služeb alternativního operátora. Pro místní hovory je to necelých 20 %. Většina tohoto přístupu je zajišťována nepřímo, například volbou nebo předvolbou operátora. Pouze 6,47 % uživatelů využívá přímý přístup¹¹ k jinému operátorovi.

Vzhledem k růstu tržeb z odvětví mobilních komunikací by mohl být pokles tržeb z odvětví pevných komunikací částečně způsoben přechodem z pevných služeb na mobilní. V řadě nových členských států s poměrně málo rozvinutou pevnou infrastrukturou se noví uživatelé často rozhodnou rovnou pro mobilní telefonní služby. Objevují se však náznaky, že inovace, včetně zavádění nových technologií, jako jsou VoIP (*voice over internet*, přenos hlasu po internetu) nebo produkty pro pevnou i mobilní komunikaci, mohou časem pokles tržeb z pevných hlasových služeb zastavit.

2.5 Propojení

Propojení je jedním ze základních stavebních kamenů umožňujících fungování hospodářské soutěže na trhu. Odvětví pevných komunikací nadále i přes pomalejší tempo vykazoval trend klesajících sazeb za propojení a jeví známky stabilizace. Naproti tomu v odvětví mobilních komunikací již nějakou dobu panuje znepokojení, že sazby za volání do mobilních sítí v mnoha případech nemají žádnou vazbu na náklady. V reakci na regulační zásahy orgánů došlo v průběhu uplynulého roku k vítanému snížení těchto sazeb. Od července 2003 do července 2004 poklesla průměrná sazba za volání z pevné sítě do mobilní u operátorů s významnou tržní silou v EU 15 o 14 %.

2.6 Spotřebitelé

Trend zvyšování přínosů pro spotřebitele spočívající v nižších cenách, větším výběru a inovativnějších službách, který se projevuje od první liberalizace trhů e-komunikací, pokračuje díky zesílení konkurence na trhu a flexibilitě poskytované novým předpisovým rámcem. V letošním roce došlo ke zvětšení výběru díky vstupu nových operátorů na trh a rozšíření možností v oblasti širokopásmových služeb¹². Se zvýšením konkurenčního tlaku došlo v některých segmentech k poklesu cen¹³.

V odvětví pevných a mobilních komunikací se objevují nové konvergentní nabídky, služby třetí generace se stávají realitou a díky rostoucím investicím do infrastruktury se začínají rozšiřovat pokročilé datové služby vysoké hodnoty. Přesto však přetrvává řada problémů. V některých zemích stále panuje poměrně slabá konkurence v účastnických vedeních a širokopásmovém připojení a celková konkurenční situace v členských státech je smíšená. Další vývoj bude záviset na tom, do jaké míry bude ve všech členských státech úspěšně zaveden a aplikován nový předpisový rámec a jak efektivně budou uplatňovány předpisy ES o hospodářské soutěži.

---

¹¹ Služby poskytované po vlastní infrastruktuře nebo po zcela zpřístupněných účastnických vedeních

¹² Větší rozmanitost nabídky cen a kapacity

¹³ Meziměstské a mezinárodní hovory

3. TRANSPOZICE V 25 ČLENSKÝCH STÁTECH

Pokud jde o transpozici předpisového rámce EU, členské státy byly povinny transponovat hlavní směrnice¹⁴ do 24. července 2003 (EU 15) a Směrnicí o soukromí a elektronických komunikacích do 30. října 2003; od 1. května 2004 se předpisový rámec EU vztahuje v celém svém rozsahu i na deset nových členských států.

Rychlá a správná transpozice je pro odvětví elektronických komunikací životně důležitá. Protahování transpozice zpomalí proces, kterým vnitrostátní regulační orgány členských států (VRO) analyzují trhy a ruší, novelizují nebo zavádějí regulační předpisy podle existujícího stavu hospodářské soutěže. Ještě znepokojivější je negativní signál, který dá protahování transpozice spotřebitelům a trhu. Za pět let do roku 2003 proinvestovali nedominantní operátoři pevných sítí jenom v 15 původních členských státech 70 mld. eur¹⁵. Dominantní i nedominantní operátoři se chystají v nadcházejících letech uskutečnit další významné investice. Nezdravý právní rámec by mohl tyto investice ohrozit.

Dvacet členských států již dokončilo transpozici primárních právních předpisů a oznámilo tuto skutečnost Komisi. To je významný úspěch, který si ve všech případech vyžádal buď úplné přepracování stávajících zákonů, nebo zavedení nových významných právních předpisů. Pět členských států však i přes významné pokroky v legislativním procesu ještě potřebuje přijmout primární právní předpisy, aby transponovaly předpisový rámec jde o tyto státy:

Belgie, Česká republika, Estonsko, Řecko, Lucembursko.

Komise zahájila před Evropským soudním dvorem řízení pro neoznámení proti Belgii, Řecku a Lucembursku.

Osm členských států ještě potřebuje přijmout sekundární právní předpisy (v některých případech velmi podstatné) umožňující uplatnění primárních právních předpisů; jde o tyto státy:

Španělsko, Francie, Kypr, Lotyšsko, Litva, Polsko, Slovinsko, Slovensko.

Komise v současné době zkoumá dodržení *acquis* EU při transpozicích provedených ve všech členských státech a podnikne příslušné kroky dle Smlouvy.

4. POSTUPY PODLE ČLÁNKU 7

Podle článku 7 rámcové směrnice předkládají vnitrostátní regulační orgány Komisi k posouzení před přijetím návrhy opatření, aby zajistily, že vymezení a analýza trhů budou v souladu s předpisy EU o hospodářské soutěži, a aby umožnily sladění v rámci jednotného trhu. Komise může vznést k návrhům opatření připomínky a, pokud by se domnívala, že

---

¹⁴ Rámcová směrnice, přístupová směrnice, autorizační směrnice, směrnice o univerzální službě a směrnice o hospodářské soutěži

¹⁵ *Investment by New Entrants in Europe* (Investice nových subjektů na trhu v Evropě), 2004, Strategy and Policy Consultants Network

vymezení trhu nebo významné tržní síly vytváří překážky pro jednotný trh nebo je neslučitelné s právem Společenství, může požadovat jejich stažení.

Od 1. října 2004 Komise obdržela 101 oznámení od devíti členských států, z nichž většinu předložilo Rakousko, Finsko, Portugalsko a Spojené království. Komise zatím uzavřela 92 případů, poskytla pomoc vnitrostátním regulačním orgánům s přezkoumáváním trhu s ohledem na politická a prováděcí hlediska, aby zajistila ve všech členských státech konzistentní a vhodně diferenciováný přístup. Kromě toho zorganizovaly útvary Komise 58 setkání s vnitrostátními regulačními orgány z 15 členských států, na kterých se probíraly problémy pramenící z navrhovaných opatření. K dnešnímu datu bylo podáno nejméně jedno oznámení pro každý z trhů popsanych v doporučení o relevantních trzích s výjimkou jednoho, a to velkoobchodního vnitrostátního trhu pro mezinárodní roaming ve veřejných mobilních sítích. Do 1. listopadu 2004 využila Komise právo veta pouze ve třech případech¹⁶.

Celkový obrázek plynoucí z posouzení oznámení je takový, že se regulace začala více zaměřovat na řešení tržních selhání. Vnitrostátní regulační orgány měly tendenci neodchylovat se od trhů vymezených v doporučení. Dva trhy se však staly předmětem odlišných přístupů, a to velkoobchodní trh širokopásmového přístupu (zařazení širokopásmového přístupu prostřednictvím kabelu, které je podle názoru Komise možné pouze tam, je-li po kabelu nabízen produkt, který je obdobou přístupu k datovému toku (*bitstream*)), a trh vysílacích služeb (rozdělených podle platformy, tj. pozemní, kabelové, satelitní).

Při vymezování významné tržní síly se obecně dodržují zásady stanovené v obecných pokynech k významné tržní síle. Přestože je stále důležitým činitelem podíl na trhu, v celkové analýze se jeví jako velmi důležité i další faktory (např. dynamika trhu, překážky vstupu a potenciální konkurence).

Pokud jde o nápravná opatření, vnitrostátní regulační orgány se obvykle snaží ukládat povinnosti podnikům označeným za podniky s významnou tržní silou vzhledem k problémům s hospodářskou soutěží, které panují na příslušných trzích. V některých případech přijaly vnitrostátní regulační orgány asymetrický přístup, tzn. že ukládají podnikům s významnou tržní silou na podobných trzích v jednom členském státě rozdílné povinnosti. To je podle nového předpisového rámce možné pouze tehdy, je-li to odůvodněné.

Zkušenosti ukazují, že vnitrostátní regulační orgány při přijímání závěrečných opatření co nejvíce zohledňují připomínky obsažené v rozhodnutích Komise.

5. PROVÁDĚNÍ NOVÉHO PŘEDPISOVÉHO RÁMCE V EU 25

I když situace na trhu je příznivá, Komise odhalila řadu důležitých oblastí, kde je potřeba zlepšit regulaci v členských státech. Následující kapitola se zabývá nejzávažnějšími regulačními problémy.

---

¹⁶ Tyto případy se týkaly trhu pro mezinárodní volání (věc FI/2003/0024 a FI/2003/0027) a trhu pro přístup a volání z veřejných mobilních telefonních sítí (věc FI/2004/0082) ve Finsku a trhu pro tranzitní služby v pevné veřejné telefonní síti (věc AT/2004/0090) v Rakousku.

5.1 Vnitrostátní regulační orgány (VRO)

Schopnost vnitrostátních trhů dobře fungovat je přímo úměrná kvalitě vnitrostátního právního rámce, který se týká VRO.

VRO musejí být nezávislé na všech obchodních nebo jiných postranných úmyslech. Musejí být dobře obeznámeny se všemi pravomocemi stanovenými v předpisovém rámci EU a musejí být schopny je vykonávat bez zásahů zvnějšku.

Komise silně podporuje práci, kterou již VRO vykonaly, co se týče přípravy a oznamování analýz trhů, a zejména spolupráce ve Skupině evropských regulačních orgánů při hledání společných přístupů k regulaci v souladu s předpisovým rámcem.

Komise se nicméně obává, že stále ještě nejsou ve všech pětadvaceti členských státech zcela dodržovány zásady nezávislosti a nestrannosti. Některé z těchto obav pramení ze skutečnosti, že zatím není ve všech případech zajištěno úplné oddělení funkcí správy státního akciového podílu od přijímání regulačních rozhodnutí. Dále panuje znepokojení, že v některých zemích mohou existovat překážky, které brání vnitrostátním regulačním orgánům v uplatňování vhodných regulačních nápravných opatření vyplývajících z jejich tržních analýz. Taková situace může nastat v případě, že ministerstva nebyla informována stejnou mírou jako VRO zodpovědné za analýzy trhu a vydají pokyny nebo směrnice, které ovlivní regulační rozhodnutí vnitrostátních regulačních orgánů. V určitých případech nesou vinu za omezení pravomoci regulačního orgánu regulovat trh vnitrostátní právní předpisy. Ty mohou omezovat regulační nápravná opatření, která má k dispozici VRO, nebo mohou ukládat přehnané požadavky na ukládání regulačních povinností. I přesto, že vnitrostátní právo svěříje VRO plnou pravomoc, existují případy, kdy efektivní hospodářské soutěži brání nedostatečné prosazování rozhodnutí VRO.

Další záležitost, která Komisi znepokojuje, je délka odvolacích řízení proti rozhodnutím VRO. Komise zkoumá tuto situaci v několika členských státech. V některých případech je to ztížené systematickým pozastavováním rozhodnutí VRO podáváním odvolání.

Potřeba, aby VRO prováděly vedle své práce v oblasti tržního dohledu, řešení sporů a prosazování práva také přezkoumávání trhu, navíc způsobilo řadě regulačních orgánů vážné potíže se zdroji.

5.2 Poplatky za povolení poskytování služeb

Poplatky související se správou režimů povolení a udělování uživatelských práv by měly být průhledné, úměrné a objektivně ospravedlnitelné a měly by pokrývat pouze skutečně vynaložené správní náklady. Jiné poplatky nelze ukládat.

Komise zkoumá situaci v řadě členských států, kde jsou poplatky poměrně vysoké a kde je zapotřebí ověřit dodržení těchto zásad. Zkoumá také různé poplatky účtované subjektům na trhu a příspěvky do programů pro šíření širokopásmových služeb a jejich soulad se směrnicemi.

5.3 Individuální práva na užívání rádiových frekvencí

Udělují-li členské státy individuální práva na užívání rádiových frekvencí, měly by tak činit prostřednictvím otevřených, průhledných a nediskriminačních postupů. I když byl tento požadavek členskými státy většinou transponován do vnitrostátních předpisů, Komise v řadě

členských států kvůli neexistenci tabulky pro vnitrostátní přidělování frekvencí nebo kvůli licenčním postupům zkoumá, zda jsou tato kritéria uplatňována v praxi.

5.4 Omezení vlastnických práv třetích osob, společné umístění a sdílení zařízení

Komise zaznamenala přetrvávající problémy, které vznikly v celé Unii zejména v souvislosti s udělováním práv na instalaci stožárů a antén pro poskytování mobilních služeb a souvisejícími poplatky. To v mnoha případech pozdrželo spuštění infrastruktury třetí generace (3G), někdy v reakci na přísné požadavky vnitrostátních licencí na uvedení na trh. V tomto ohledu je vhodné, aby VRO vytvořily veřejně dostupnou databázi současných a plánovaných umístění stožárů.

5.5 Poskytování univerzální služby

Poskytování univerzální služby jakožto vymezeného minimálního souboru služeb stanovené kvality všem koncovým uživatelům za dostupnou cenu patří ke klíčovým zásadám předpisového rámce; členské státy jsou povinny zajistit, aby žádnému podniku nebo kategorii podniků nebylo předem znemožněno poskytovat univerzální službu. Komise blíže zkoumá obavy, že v některých členských státech byl poskytovatel univerzální služby určen bez ohledu na tuto zásadu nebo bez nezbytné průhlednosti.

5.6 Povinnosti vysílání (must-carry)

Členské státy smějí ukládat jisté povinnosti vysílání pouze tehdy, jsou-li tyto povinnosti nezbytné pro splnění jasně vymezených cílů obecného zájmu. Komise prověřuje způsob, jímž jsou tyto povinnosti v některých zemích ukládány, a zkoumá zejména existenci jasného vztahu mezi povinnostmi a cíli, aby pravomoc orgánů rozhodovat o uložení povinností nevedla k přijímání svévolných rozhodnutí.

5.7 Nevyžádaná obchodní sdělení

Komise zaznamenala, že kromě toho, že byla většinou transponována zásada *opt-in* (vyžadující existenci předchozího souhlasu) obsažená ve směrnici o soukromí a elektronických komunikacích, projevuje se také trend k dobrovolným kodexům na ochranu uživatelů. Tento vývoj je vítaný.

5.8 Provozní údaje

Komise prozkoumá rostoucí sklon orgánů řady členských států prodloužit zákonné období, po které lze požadovat uchovávání provozních údajů pro účely prosazování práva.

5.9 Provádění přechodných ustanovení v EU 15

Členské státy z EU 15 jsou podle přechodných ustanovení povinny zajistit, aby zůstaly zachovány dosavadní povinnosti pro podniky s významnou tržní silou do té doby, než vnitrostátní regulační orgán rozhodne ve věci těchto povinností v souladu s novým rámcem.

Komise prověřuje podezření, že stále existují případy, kdy takové povinnosti, týkající se například nákladového účetnictví a oddělení účtů, nejsou řádně zavedeny, což vede k stlačení rozpětí nových subjektů vstupujících na trh. Různě prováděný a různě podrobný regulační dohled, jemuž jsou podrobeny velkoobchodní, přístupové a maloobchodní sazby, má v některých případech stejné důsledky.

Komise se též obává, že zvyšování investic nových subjektů na trhu a přechod zákazníků k produktům vyšší třídy v podobě odklonu od přeprodávaných produktů směrem k přístupu k datovému toku (*bitstream*) a zpřístupnění účastnického vedení mohou brzdit procesní problémy. V důsledku toho jsou pokroky v členských státech například v souvislosti se zpřístupňováním účastnického vedení nerovnoměrné. V každém případě je třeba urychlit přezkoumávání trhu a omezit uplatnění přechodného režimu na minimum, aby se dořešily zbývající problémy.

5.10 Plnění „výchozích podmínek“ v nových členských státech

Nové členské státy byly povinny zajistit, aby byly k datu přistoupení zavedeny regulační povinnosti pro podniky s významnou tržní silou. Některé nevyřešené problémy v nových členských státech jsou analogií těch, které přetrvávají ve starém rámci v původních členských státech, například nákladové účetnictví a průhlednost sazeb. V některých nových členských státech je navíc sporná existence vhodné referenční nabídky propojení. Další slabinou v celé řadě z nich je neúplná realizace služeb volby operátora, předvolby operátora a převoditelnosti čísla.

6. ZÁVĚR

Evropa se nachází v rozhodujícím stádiu vývoje nové dynamické ekonomiky poháněné konvergencí technologií a inovací služeb. I když trhy e-komunikací jeví známky obrody, je zapotřebí připravit vhodnou půdu pro to, aby mohly být přínosem pro rozšířenou evropskou ekonomiku.

Nezbytným předpokladem je úplné a vhodné provádění předpisového rámce pro oblast e-komunikací a účinné uplatňování předpisů ES o hospodářské soutěži. Potenciální možnosti pro hospodářskou soutěž, inovace a investice budou plně realizovány pouze tehdy, položí-li členské státy dostatečný důraz na transponování zásad EU a jejich uplatňování v praxi. Komise bude i nadále poskytovat zprávy o pokrocích a zaměří se zejména na praktické uplatňování transponovaných vnitrostátních předpisů.